

РЕШЕНИЕ

№ 18902

гр. София, 03.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в
публично заседание на 19.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Цветанка Митакева, като разгледа дело номер **2210** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.84, ал.2 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на М. А. Н., гражданин на С., срещу Решение №1629/13.02.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са наведени оплаквания, че административният акт е незаконосъобразен, поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Счита, че е постановен в нарушение на чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ. Излагат се доводи, че анализът на изложената в решението обстановка в С. е направен от органа, позовавайки се на изготвени от отдел „Международна дейност“ на ДАБ при МС справки, които не подкрепят направените категорични изводи за липса на основания за основателни опасения за живота и сигурността на жалбоподателя при връщането му в С.. Пзовавайки се на алтернативата за вътрешно разселване, ДАБ не отчита законово заложеното условие за нейното прилагане - териториално обособената вътрешна закрила да е наистина практически достъпна за кандидата. Не са анализирани пречките за установяването му в конкретната област на С., които са от финансов и битов характер. Административният орган превратно тълкува и не съобразява предвижданията на Решение на Съда на ЕС от 17 февруари 2009г. по дело С-465/07, не се прави връзка между твърдяните от заявителя факти и обстоятелства, характеризиращи конкретното му местоживее в С. и информацията за провинция Х., която органът излага. Неразгледани остават причините, довели до напускане на местоживееето му, поради основателен страх от преследване именно там. Налице е, според жалбоподателя реална възможност да бъде принудително въвлечен

в конфликт, след смяната на властта в С. не е още ясно, дали няма да възникнат нови зони на конфликти.

В проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият се явява лично и с адв. Б. – служебен защитник. Моли да получи хуманитарен статут и да остане да живее в България, тъй като все още в техния район в [населено място] няма мир.

Ответникът - Председателят на ДАБ, представлява се от юрк. К. - оспорва жалбата. Представя актуална справка за общественно-политическата обстановка в С. от 14.03.2025г. и от 19.05.2025г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ при ДАБ. Моли да бъде потвърден оспорения административен акт, тъй като лицето не отговаря на условията по чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ.

СГП не изразява становище.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

М. А. Н. е живял в [населено място], обл. Х. и оттам е напуснал С.. Учил да трети клас в родното му село, родителите му, четири сестри и шест братя са в С., както и съпругата му. Районът, в който е живял се управлява от кюрдите. Организиран са акции и са нахлували в къщите на хората, вербували са млади момчета, за да бъдат присъединени към кюрдите. Уточнява, че е напуснал държавата си по произход, защото има война, няма условия за живот и това, че е задължен да си намери работа, заради войната не може да осигури прехрана на семейството си. Твърди, че ако се върне може да бъде вкаран в затвора по различни причини. Декларира, че не е имал проблеми, основани на етническата му принадлежност и изповядваната от него религия в страната му на произход. Не е отбил военна служба и не е получавал повиквателна. Не е имал проблеми с официалните власти, армията или полицията в С., никога не е бил задържан, арестуван съден или осъждан.

С оспореното в настоящото производство Решение №1629/13.02.2025г. Председателят на ДАБ - МС, на основание чл. 75 , ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на М. А. Н.. Приел е, че по отношение на кандидата не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, а именно: по причини основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Счел е, че сирийският гражданин не е направил релевантни твърдения за осъществено спрямо него преследване от страна на държавата, от партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, или от недържавни субекти, включително международни организации, като същите не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване. АО е приел, че чужденецът не е имал проблеми от етнически, религиозен или политически характер. Чужденецът не изтъква никакви лични опасения от преследване в страната си на произход. Не прави и твърдения, релевантни с нормата на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ, не е бил принуден да напусне или да остане извън страната си на произход по причина на реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унизително отнасяне или наказание. Не заявява наличието на конкретно събитие, поради което е избрал да напусне страната си на произход и реално не е посочил никакви основателни опасения от преследване. Съобразена е от административния орган разпоредбата на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, като е разгледана във връзка с тълкуванията, дадени в решение на СЕС от 17

февруари 2009г. по дело С-465/2007г.

Административният орган е обсъдил изложеното в справка с вх. № МД-02-77/03.02.2025г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, относно положението в С. е приел, че за сирийският гражданин не съществува реален риск от тежки посегателства по смисъла на чл.9, ал.1 от ЗУБ. Направил е преценка, че в конкретния случай няма добре обосновани опасения от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата за международна закрила, за да са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут. Безогледното насилие следва да е изключително, а такова от съдържащата се в справката информация не се установява. Не се констатира спрямо чужденеца да са налице сериозни и потвърдени основания да се счита, че единствено на основание присъствието си на територията на С. може да бъде изправен пред реален риск от тежки посегателства, релевантни за предоставянето на хуманитарен статут. Прието е, че към датата на издаване на решението не е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на територията на С.. Посочените инциденти са спорадични актове на насилие и като такива не могат да се оценят като въоръжен конфликт. Инцидентите имат определени цели, но не са в състояние да предизвикат масов конфликт.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването на процесното решение, в законоустановения срок. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ. Решението е издадено в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи доказателства в подкрепа на твърденията си.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец,

който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повтораемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

В настоящия случай правилно административният орган е преценил, че при проведеното с жалбоподателя интервю не се установява спрямо него да е било осъществено визираното в чл. 8, ал. 1 ЗУБ преследване, релевантно за предоставянето на бежански статут, а и самият той не е заявил конкретни обстоятелства, въз основа на които да може да се направи извод за опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Ето защо преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, са напълно обосновани. Молителят изрично не е заявил, че спрямо него, държавата му на пребиваване или друг недържавен субект на когото държавата не може или не желае да противодейства е предприел някакви действия, които да са релевантни на преследване. Такива заплахи не са били отправяни и към семейството му. Основният мотив, който кандидатът за закрила изтъква за напускането на С. са проблеми свързани с войната и невъзможността да издържа семейството си. Не се установява на оспорвания да са били нарушени основни човешки права до такава степен тежки по своето естество или повтораемост за да се приеме, че е налице преследване по смисъла на относимите правни норми.

На следващо място, правилно е прието, че в случая не са налице и материалноправните предпоставки по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визираны в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

В разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението е издадено при изясняване на обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая. В тази връзка, съдът изиска актуална справка за ситуацията в С., която съобрази при постановяване на настоящето съдебно решение, както и настъпилите по-късно събития на територията на страната по произход.

От представената актуална към 08.04.2025г. справка вх. № МД-02-200/08.04.2025г., изготвена от дирекция „Международна дейност“ на ДАБ-МС, относно актуална политическа и икономическа обстановка в С., е видно, че в изявление публикувано ден след свалянето от власт на Б. А., администрацията обявява амнистия и заявява, че животът на войниците ще бъде в безопасност и че последните не трябва да бъдат нападани. Решението за амнистия е взето, след като стотици наборници и войници от силите на бившия режим се предават по време на неотдавнашни сражения с опозиционните сили или са заловени, докато се опитват да избягат от битки и военни казарми. Опозиционните сили, свалили от власт президента Б. А. заявяват, че предоставят амнистия на целия военен персонал, призован на служба при бившия режим. На 17 декември 2024г. А. ал Ш. – лидер на групировката „Х. Т. ал Ш.“ обявява, че всички бунтовнически фракции ще бъдат разпуснати и интергрирани в рамките на Министерството на отбраната. На 18 февруари 2025г. Сирийските демократични сили се съгласяват да интегрират своите въоръжени сили и граждански институции в структурите на новото сирийско правителство. През месец януари 2025г. бунтовническите военни командири назначават А. ал Ш. за президент за преходния период, отменят конституцията от ерата на Б. А., приета и действаща от 2012г. и разпускат парламента, армията и службите за сигурност на бившия режим... На 02 март 2025г., съгласно изявление на сирийското правителство новите власти в С. обявяват сформирането на седемчленен комитет за изготвяне на конституционна харта за управление на прехода към демокрация. Новите управляващи са съсредоточени върху възстановяването на С. и нейните институции след отстраняването от власт на Б. А. на 8 декември, 2024г., което слага край на продължилото повече от половин век управление на семейството му и на 13 годишен опустошителен конфликт... В статия на В. News от 9 март се посочва, че лидерът на С. А. ал Ш. обещава да потърси отговорност на всеки, замесен в нараняване на цивилни след дни на сблъсъци, при които се твърди, че сирийските сили за сигурност са убили стотици цивилни от алауитското религиозно малцинство... На 13 март временният президент на С. А. ал Ш. подписва конституционна декларация, обхващаща петгодишен преходен период. В документа се казва, че ислямската юриспруденция е основният източник на законодателството, декларацията урежда разделението на властите и съдебната независимост и гарантира правата на жените, свободата на изразяване и свободата на медиите... Сирийският президент А. ал Ш. обявява преходно правителство, назначавайки 23- ма министри в нов разширен и приобщаващ кабинет, съобщават световните медии. К., обявен на 29 март 2025г. няма да има министър – председател, като се очаква Ал Ш. да ръководи изпълнителната власт. В реч,

отбелязваща сформирването на кабинета, той казва: „Формирането на ново правителство днес е декларация за нашата съвместна воля за изграждане на нова държава“. Новите управляващи в С. са подложени на натиск от страна на З. и арабските страни да сформират правителство, което да включва в по-голяма степен разнообразните етнически и религиозни общности в страната... Според съобщение на вицепрезидента на Турция от 17 март, след събитията от 8 декември 2024г. 145 639 сирийци са се завърнали доброволно в С.... В Бюлетин на ВКБООН се посочва, че считано от 8 декември 2024г., към 25 март 2025г., 371 900 сирийци са се завърнали обратно в С. от съседни страни. С тези лица общият брой на хората, преминали обратно в С. от началото на 2024г. възлиза на 732 700 души. Според последни данни от работната група за вътрешно разселените лица, считано от 27 ноември 2024г. насам, около 926 000 вътрешно разселени лица също са се завърнали в районите си на произход в С.... Наблюденията на ВКБООН относно връщанията остават до голяма степен в съответствие с предходните седмици... Към 3 април 2025г. В. комисариат за бежанците на ООН изчислява, че считано от 8 декември 2024г., около 372 550 сирийци са преминали обратно в С. от съседните страни. По отношение на вътрешното разселване, според последните данни на работната група за вътрешно разселени лица, към 27 март 2025г. 1,05 милиона вътрешно разселени лица са се завърнали по домовете си... По отношение на последните събития от 20 март 2025г., временният президент А. ал Ш. обявява сформирването на ново правителство, поставяйки акцент върху единството за възстановяване на държавата. Основните приоритети включват борба с корупцията, съживяване на институциите, укрепване на икономиката и привличане на сирийски професионалисти.

На основание чл. 21, т. 8 от Устройствения правилник на ДАБ при МС, дирекцията събира, поддържа и актуализира база данни за държави по произход и за трети сигурни държави, включваща обща географска, политическа, икономическа и културна информация, информация за правната уредба и за спазването на правата на човека. Приетата по делото справка е изготвена от компетентен орган, в кръга на правомощията му, представлява официален свидетелстващ документ и обвързва съда да приеме за доказани фактите, удостоверени с нея, ако същите не се оборват чрез други надлежни доказателства, каквито в случая не се представят, нито се сочи техният източник, за да се събират.

Следва да се съобрази и служебно известната информация, че на заседанието си от 19 декември 2024 г. Европейският съвет прие заключенията относно положението в С. след падането на режима на Б. А., и конкретно следното:

- определят като историческа възможност за повторно обединение и изграждане на страната и подчертават значението на приобщаващ и ръководен от С. политически процес, който да отговаря на легитимните стремежи на сирийския народ в съответствие с основните принципи на Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН, изразена е и подкрепа за работата на специалния пратеник на ООН за С..

- независимостта, суверенитетът и териториалната цялост на С. в рамките на сигурни граници, следва да се зачитат изцяло в съответствие с международното право. Подчертава се необходимостта да се гарантира зачитането на правата на човека,

включително правата на жените, неосновано на религиозно разделение управление и защита на членовете на религиозните и етническите малцинства, както и да се опази културното наследство на С..

- призовават се всички страни да пазят националното единство и да гарантират защитата на цивилното население, предоставянето на обществени услуги, както и създаването на условия за приобщаващ и мирен политически преход и за безопасно, доброволно и достойно връщане на сирийските бежанци, както е определено от ВКБООН.

- подчертават също значението на борбата с тероризма, на предотвратяването на повторната поява на терористични групи и на унищожаването на оставащите запаси от химически оръжия.

В изявление на върховния представител от името на Европейския съюз по повод падането на режима на А., който бележи исторически момент за сирийския народ, се изразява подкрепа за всички сирийци и в страната, и в диаспората, които са изпълнени с надежда или пък се страхуват от несигурното бъдеще. Всички те трябва да имат възможността да се обединят и да стабилизират и изградят отново своята страна, да възстановят справедливостта и да гарантират наличието на отчетност. Изтъква се, че е от решаващо значение е да се запази териториалната цялост на С., да се зачитат нейната независимост, нейният суверенитет и държавните институции и да се отхвърлят всички форми на екстремизъм. Настоятелно се призовават всички участници да избягват всякакво по-нататъшно насилие, да гарантират защитата на цивилното население и да спазват международното право, включително международното хуманитарно право, в това число защитата на членовете на всички малцинства, включително християнските и другите малцинствени вероизповедания, за безопасността на чуждите граждани и за зачитането на дипломатическите представителства в Д.; приканват се всички страни да защитят богатото културно наследство и религиозните паметници на С.. Изтъква се в изявлението, че е наложително повече от всякога всички заинтересовани страни да започнат приобщаващ и ръководен и подкрепян от сирийците диалог по всички ключови въпроси, за да се гарантира организиран, мирен и приобщаващ преход, в духа на Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН и в съответствие с волята на сирийския народ.

В този критичен период Европейският съюз подкрепя сирийския народ и продължава да поддържа тесни контакти с партньорите в региона и с ключовите международни партньори, в това число предоставя значителна финансова помощ. Така от 2017 г. насам ЕС организира ежегодни конференции в подкрепа за бъдещето на С. и региона. Тези конференции имат за цел да продължат да подкрепят сирийското население и съседните държави, приемащи сирийски бежанци, и да мобилизират международната общност в подкрепа на всеобхватно и надеждно политическо решение на конфликта в С.. Конференцията е форум за потвърждаване на подкрепата от международната общност за сирийския народ и за усилията на специалния пратеник на ООН за постигане на политическо решение чрез преговори, в съответствие с Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН. На конференцията през 2024 г. донорите се ангажираха да предоставят сума в общ размер на 7,5 млрд. евро. Общата сума включва 2,12 млрд.

евро, обещани от ЕС за 2024 и 2025 г.

Гореописаните данни са част от съобщенията на страниците на Европейските институции и са публично достъпни. Данните за падане на режима на Б. А. и поемане на властта от новия лидер на С. също са безпротиворечиво разпространени от всички национални медии и са общоизвестни. Обсъждането на ситуацията в С. е в съответствие със задължението на съда по чл. 46, пар. 3 от Процедурната Директива (Директива 2013/32) да обсъди всички относими данни и след издаването на оспореното решение, относими към преценката за предоставяне на международна закрила на оспорващия.

Според справка вх. № МД-02-262/19.05.25г. за актуалната обществено – политическа обстановка в С. към 19.05.2025г. на 13 май 2025г. президентът на САЩ Д. Т. заявява, че ще разпреди промяна на санкциите срещу С. по молба на престолонаследника на С. А., което е важна промяна в политиката на САЩ преди очакваната среща със сирийския президент А. ал Ш.. Премахването на американските санкции, откъсващи С. от световната финансова система ще проправи пътя за по-голяма участие на работещите в С. хуманитарни организации, улеснявайки чуждестранните инвестиции и търговията, докато страната се възстановява.

С оглед изложеното като е приел, че не са налице основания по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на оспорващия, административният орган е постановил правилно и законосъобразно решение. Последното мотивира извод за неоснователност на жалбата, която следва да бъде отхвърлена.

Така мотивиран на основание чл. 172, ал. 2 АПК съдът,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на М. А. Н., гражданин на С., срещу Решение №1629/13.02.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд на Република България.